

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
tel: 02/553.80.79 fax: 02/553.80.75

**Goedkeuring plan-milieueffectrapport
Maatschappelijk Project Elerweerd te Dilsen-Stokkem en
Maaseik**

19 september 2012

PL-MER-112-GK

1 Inleiding

De CVBA Steengoed Projecten en de vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland laten een plan-milieueffectrapport opmaken om de milieueffecten van het Maatschappelijk Project Elerweerd te Dilsen-Stokkem en Maaseik te onderzoeken.

Het Maatschappelijk Project Elerweerd beoogt natuurontwikkeling, riviergeveiligheid, landschap en de afgeleide doelen toerisme en recreatief medegebruik in een deel van de winterbedding van de Maas. Realisatie van deze doelen vergt een omvangrijk grondverzet. Projectgrindwinning maakt dit grondverzet mogelijk.

Het plangebied is gelegen op het grondgebied van de steden Dilsen-Stokkem en Maaseik. Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van de woonkern Dilsen en ten oosten van de woonkern Elen. Het plangebied wordt in het oosten begrensd door de Maas, tevens de grens met Nederland.

Het kennisgevingsdossier is door de Dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid volledig verklaard op 25 november 2011. De terinzagelegging liep van 19 december 2011 tot en met 16 februari 2012. Het kennisgevingsdossier was gedurende de terinzagelegging te raadplegen op het stadhuis van Dilsen-Stokkem en Maaseik en bij de Dienst Mer te Brussel en op de webstek van de Dienst Mer. Dit werd aangekondigd via de website van de Dienst Mer en via de krant 'Het Laatste Nieuws – editie Limburg' van 17 december 2011. Parallel aan de terinzagelegging werden de adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd. Omwille van de ligging langs de grens met Nederland, werden ook Nederlandse bestuurlijke instanties geraadpleegd. De ontvangen adviezen en inspraakreacties zijn behandeld op de bespreking van de ontwerprichtlijnen op 29 februari 2012.

In de richtlijnen van 30 maart 2012 zijn de ontvangen inspraakreacties en adviezen verwerkt.

Het definitief rapport werd ter goedkeuring bij de dienst Mer ingediend op 12 september 2012.

2 In het MER beschreven en geëvalueerde alternatieven

Alternatieven staan beschreven in Hoofdstuk 4 van het rapport.

Om een goede maatschappelijke beslissing te kunnen nemen moeten de betrokken overheden en betrokken actoren de afweging kunnen maken met alternatieve mogelijkheden om de doelen te realiseren. Hier zijn die doelen riviergeveiligheid en natuurontwikkeling.

Alternatieven betreffen concreet:

- Doelstellingsalternatieven
- Ruimtelijke alternatieven
- Inrichtingsalternatieven
- Termijnalternatieven

De relevantie van de verschillende opties werd reeds in de kennisgeving besproken. Aanvullend werd ook aandacht besteed aan mogelijke termijnalternatieven. Het MER onderzocht vooral inrichtingsalternatieven.

Inrichtingsalternatieven

In het MER werden de inrichtingsalternatieven Belbag 2 en Steengoed 1 onderzocht.

Belbag 2

Er gebeurt een belangrijke verlaging van het maaiveld ten opzichte van het huidige (gemiddeld 2 m). Het nieuwe reliëf is variabel:

- De rug waarop de hoeve Damiaan ligt, blijft behouden. Ten oosten en zuiden ervan wordt de oever van de Maas wel afgeschuind.
- Tussen de winterdijk en de hoeve Damiaan (centraal in de Elerweerd en Pastoordijk) komt een brede geul met centraal daarin een eiland.
- In de westelijke zone, die aansluit op de monding van de Kogbeek, komt een lange, ondiepe geul te liggen, gescheiden van de Maas zodat de rivier zelfs bij opkomend hoogwater geen shortcut kan nemen en tussen de rug van de Damiaan en de winterdijk gaat stromen. Pas als bij hoogwater (rivierdebiet boven 1.000 m³/s) het geulensysteem in de Elerweerd zich tegen de stroming in gevuld heeft, gaat de watervlakte over de hele breedte tussen de winterdijken aan Vlaamse en Nederlandse zijde meestromen. Bij dalen van het rivierdebiet zullen de geulen dan leeglopen tot aan de rand en vervolgens leegzigen tot aan de lokale grondwaterstand van dat moment.

Steengoed 1

Voortbouwend op het alternatief Belbag 2 en rekening houdend met voortschrijdend inzicht (ondermeer het hoogwater tijdens de winter 2010-2011), werd vanuit nv De Scheepvaart en het INBO in de werkgroep Water van het overlegproces rond de projectgrindwinning een nieuw inrichtingsalternatief voorgesteld (mei-juni 2011). In de werkgroep werd immers vastgesteld dat de geulen in Elerweerd volgens het Belbag 2 scenario pas bij een echt hoogwaterdebiet zouden vollopen, dat is gemiddeld een keer per jaar of minder. Een van de doelstellingen van het project is echter om de dynamische relatie tussen Maas en haar bedding te verhogen. Het Steengoed 1 scenario zou hieraan tegemoet kunnen komen.

De topografie van Elerweerd na afwerking komt in het algemeen overeen met die in het Belbag 2 scenario: behoud van de rug van de Damiaan, een geul met een eiland centraal in de Elerweerd en daarvan gescheiden een geul in het westen van de Elerweerd. Maar kunstwerken zorgen voor een verbinding tussen de centrale geul en de Maas via de bestaande Geul van De Hoogt en tussen de westelijke geul en de centrale geul, onder de verbindingsweg naar de Damiaan.

Het MER concludeert dat de effecten gelijk zijn voor de beide inrichtingsalternatieven Belbag 2 en Steengoed 1, maar Steengoed 1 maakt een nog optimalere invulling van de natuurdoelstellingen en de rivierkundige doelstellingen mogelijk.

3 Toetsing van het MER aan de decretale vereisten

Art. 4.2.10 §2

Het plan-MER is opgesteld door het team van erkende MER-deskundigen en onder leiding van de MER-coördinator.

Hoofdstuk 5 van het plan-MER bevat een concrete bespreking van de planingrepen.

Het plan-MER bevat de elementen voor de watertoets (hoofdstuk 18).

Het rapport bevat een passende beoordeling (Hoofdstuk 19). Twee vlekken binnen het plangebied maken deel uit van het habitatrictlijngebied BE22000037 Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek. Ook Bichterweert ten zuiden en delen van Heppeneert ten noorden omvatten delen van dit habitatrictlijngebied. De loop van de Maas en de rechteroever ten oosten van het plangebied behoort tot het Nederlandse habitatrictlijngebied NL9801075 'Zomerbed van de Grensmaas'. De linkeroever in Vlaanderen in het plangebied behoort niet tot dit habitatrictlijngebied.

In de ruimere omgeving, maar mogelijk binnen de invloedssfeer van grondwatereffecten van het plan, liggen in Vlaanderen delen van het habitatrictlijngebied BE2200034 (deelgebieden 1 en 2) Itterbeek met Brand, Schothei, Jagersborg en Bergerven.

In Hoofdstuk 20 worden mogelijke grensoverschrijdende effecten in Nederland besproken.

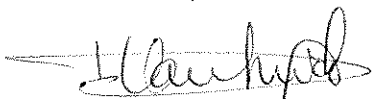
Hoofdstuk 21 'integratie en eindsynthese' bevat een duidelijke synthese van de milieueffecten en vereiste milderende maatregelen voor het plan.

Het plan-MER heeft voldoende invulling gegeven aan de richtlijnen die overeenkomstig artikel 4.2.8, §6 van het decreet betreffende de milieueffect - en veiligheidsrapportage van 27 april 2007 (BS 20 juni 2007) werden vastgesteld, aan de aanvullende bijzondere richtlijnen en aan de opmerkingen geformuleerd naar aanleiding van de ontwerp tekstbespreking. Het MER bevat voldoende informatie om het aspect milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. De goedkeuring van het milieueffectrapport wordt met dit goedkeuringsverslag betekend.

Besluit

Gelet op wat voorafgaat wordt het plan-MER "Maatschappelijk Project Elerveerd te Dilsen-Stokkem en Maaseik", ingediend op 12/09/2012 door cvba Steengoed Projecten en vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland, goedgekeurd.

Brussel, 19 september 2012

Paul Van Snick
Algemeen directeur
Afdelingshoofd AMNEB